

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen
Kerstin Odenfelt

Datum 2018-04-04
Dnr VON 2017/0026

Till Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning avseende medel för aktiviteter och social stimulans 2017

Sammanfattning

Kommunfullmäktige avsatte medel i budgeten för 2017 för att ”de äldres möjlighet att påverka sin dag i de särskilda boendena skulle öka och att det sociala innehållet skulle utvecklas till allas trevnad”. Hur pengarna har använts redovisas i föreliggande rapport.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden/styrelsens beslut

Notera redovisningen till protokollet

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden beslutade om fördelning av medlen, 1 miljon kronor, inom särskilt boende. Fördelningen av medlen skedde utifrån antalet platser i respektive boende den 28 februari 2017. Årets fokusområde var liksom föregående år digitalisering med syftet att det behövs tid till att integrera, implementera och lära äldre att använda digitala hjälpmedel inom respektive verksamhet. Det innebar att medlen skulle riktas till aktiviteter som ges med hjälp av digitalisering.

Förvaltningens slutsatser

Medlen har bidragit till att öka de äldres möjlighet till att påverka sin dag och det sociala innehållet har utvecklats med stöd av den digitala tekniken.

Bilagor

Rapport, medel för aktiviteter och social stimulans 2017

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Sigbritt Sundling
Stabschef

Rapport avseende stimulansmedel för aktiviteter 2017

Årets fokusområde var digitalisering. Det innebar att medlen skulle riktas mot aktiviteter som genomfördes med hjälp av digitalisering, det vill säga att använda digitala verktyg, i satsningen på aktiviteter och stimulans tillsammans med den äldre såväl individuellt som gemensamt i grupp.

I kommunen fanns det totalt 5 verksamheter inom särskilt boende, en i kommunal regi, 2 st med avtal enligt LOU och 2 st boende med LOV avtal samt korttidsenheten med avtal med Förenade Care

Medlen, 1 miljon kronor, fördelades i förhållande till antalet platser avsedda för eller belagda med Österåkersbor per den 28 februari 2017. Medlen fördelades enligt följande:

Säbo, Utförare	Antal platser	Belopp kr
Enebacken, Temabo AB	101	426 200
Solskiftet, Produktionsförvaltningen	43	181 400
Muskötvägen, Förenade Care	38	160 300
Korttidsboende, Förenade Care	15	67 300
Smedbygården, Redolaris AB	16	67 500

Redovisning/ återrapportering gjordes genom att utförarna skulle besvara ett antal frågor(4) om hur de använt de rekviderade medlen. Om utföraren inte förbrukat hela det rekviderade beloppet ska det resterande beloppet återbetalas.

Redovisningen utgår från följande frågor som ställdes till utförarna:

Hur har medlen används med 2017 års fokusområde digitalisering?

- **Enebacken** Under 2016 gjordes satsningen på det lokala nätverket med indragning av WIFI som möjliggjort trådlös uppkoppling mot internet.

Denna satsning var förutsättningen för att skapa den infrastruktur som möjliggör användning av olika digitala verktyg. Medlen för 2017 har i huvudsak använts till att köpa in ”redskap” som hjälp vid olika aktiviteter så som Spotify med en streamingtjänst av musik dvs en tjänst för att lyssna på musik och med tillhörande högtalare som är bärbara. Ett antal I pads med tillhörande laddare och hörlurar. ”Cyklar” med tillhörande teknik, ett stöd till fysiskt, socialt och kognitiv aktivering. Det är utvecklat digitalt med hjälp av ”cyklar”, tanken är att kunna cykla med hjälp av googlemap i platser som man längtar till eller velat besöka. Huvudsyftet är att återuppleva med hjälp av minnet(reminiscens) och upplevelsen i sig. Wake-up light, en digital funktion som handlar om att vakna eller somna med hjälp av förändring av ljusstyrkan som i sig hjälper till med att följa dygnsrytmen, fågelkvitter, vågskalp.

Solskiftet hade under 2016 införskaffat en del digitala verktyg, I pads, storbildsskärm med digital uppkoppling samt utvecklade det lokala nätverket som möjliggjort trådlös uppkoppling mot internet. Dessa satsningar har varit nödvändiga för att skapa den infrastruktur som möjliggör användning av digitala lösningar. Under 2017 har de haft introduktion till den digitala världen för de boende som var intresserade. Flera av de boende samt personalen var inte bekanta med hur en Ipad fungerar, de behövde bekanta sig med själva verktyget och vad den kan användas till. De hade utbildning i hur man använder en Ipad och hur man gör för att surfa på internet.

Muskötvägen och korttidsboendet har införskaffat totalt 4 st I pads med tillbehör. Med dessa har verksamheten kunnat erbjuda de boende många olika aktiviteter både individuellt och i grupp. Verksamhetens ”Leva Livet- inspiratör har varit ansvarig för genomförandet och hon har introducerat och handlett boende och personal i användandet av plattorna.

Vårdbo har valt att ha en personal som arbetat med aktiviteter kopplat till den digitala utrustningen så som ett antal I pads samt program som kan behövas, som inköptes för fjolårets medel. De boendes önskemål har varit att titta på gamla filmer, spela på I pads, läsa dagstidningar från nätet. Aktiviteterna har skett individuellt eller i grupp.

Smedbygården, medlen har använts till att köpa in ”redskap” som hjälp vid aktiviteter. En JustoCat som används framförallt av boende med långt framskriden demenssjukdom. Den liknar en riktig katt. Surfplattor har möjliggjort flera gemensamma filmkvällar och matinéer då boende sett klassiska gamla filmer. Surfplattorna har även appar som bidrar till att hitta passande samtalsämnen för boende och musik som de känner igen. Talande

fotoalbum har köpts in. Här spelas en ljudfil in till varje bild som berättar om det som händer på bilden det gör att boende kan titta självständigt och tillsammans på bilder.

Vad har åstadkommit för de boende i er verksamhet som inte hade varit möjligt utan dessa medel?

- **Enebacken** berättar att det blivit en fortsättning på den tidigare påbörjade digitala satsningen som gjordes under fjolåret(2016). De boende har givits möjlighet till att uppleva nya former av aktiviteter som givit ökad stimulans, minnesstimulering samt bidragit till många glädjeämnen.
- **Solskiftet** På varje hus finns idag två Ipads, totalt åtta, med stor skärm med möjlighet att läsa veckotidningar och dagstidningar från hela världen. Även att önska sin favoritmusik har underlättats med en Ipad då det finns appar som stödjer musik. Det är också boenden som tittat på film i sin lägenhet på de Ipads som köpts in. SVT- play ger också möjlighet att titta på nyheter mm när man vill, inte vänta framför TV tills programmet ska börja. Detta har gett de boende möjlighet att se något medan man känner sig pigg dvs flexibiliteten ökar. Det finns också möjlighet att se film och lyssna på musik när den boende ligger i sängen på helt annat sätt än tidigare. För att erbjuda ett modernare sätt att se filmer har en storbilds TV på ett rullbart stativ som tillåter höjdjustering köpts in. Det har möjliggjort att visa film på en mycket större skärm med bättre ljud då många av de äldre både har nedsatt syn och hörsel. Att prata med sina anhöriga och samtidigt kunna se varandra under samtalet är en av många möjligheter som en läsplatta kan erbjuda, detta har tyvärr inte använts så mycket men möjligheten finns för att pröva.
- **Muskötvägen och korttidsboendet** Verksamheten har kunnat skapa ett rikare utbud av aktiviteter för de boende med extra resurs att utföra dem. Fysisk närvaro av personal är ett måste om surfplattor ska användas.
- **Vårdbo** Med hjälp av en specifik person har tid kunna avsättas för de boende till att skapa möjlighet för dem till att se TV via SVT – play, användning av läsplattor, läsa tidningar digitalt, lösa korsord etc.
- **Smedbygården** Det är ibland svårt att hitta passande program för demenssjuka då mycket på TV handlar om nyheter eller andra saker som kan uppröra och bidra till oroliga beteenden. Med surfplattor och Chromecast har en annan valfrihet givits då det går att välja gamla välkända program som även inbjuder till samtal och skratt.

Vad har medlen tillfört verksamheten?

- **Enebacken** Det har tillfört nya arbetsmetoder för verksamheten med digitaliseringen som stöd. Det ger ökad stimulans för både boende och medarbetare.
- **Solskiftet** Att använda digitala verktyg förutsätter även att personalen har kunskap om hur de digitala verktygen fungerar. Verksamheten har parallellt haft en satsning för personalen som fått möjlighet att kompetensutvecklas i användandet av digitala verktyg genom DigIt projektet. Verksamheten har också diskuterat om att börja använda surfplattorna för att ge instruktion till exempel i hur en inhalator fungerar. Det finns bra instruktionsfilmer för detta.
- **Muskötvägen och korttidsboendet** Genom digital teknik kan vi erbjuda de boende delaktighet i det moderna välfärdssamhället. Vi ger de boende en möjlighet att lära sig använda ny teknik och bryta isolering. Boende med demenssjukdom ges ökad chans att kunna berätta sin historia med hjälp av ett mångsidigt verktyg.
- **Vårdbo** Det har tillfört verksamheten ett bredare utbud till andra aktiviteter än tidigare som exempel användning av Ipads, kunna läsa tidningar digitalt och att SVT-play ger möjlighet till att titta på nyheter mm när man vill och orkar.
- **Smedbygården** Personalen har känt att de fått en hjälp i att hitta grund till samtalsämnen med de boende. Orosuttryck har minskat, framförallt bland boende med långt framskriden demenssjukdom. Boende har upplevt en gemenskap med både varandra och med personal då de skrattat tillsammans åt gamla kända TV-program och filmer. Det har även bidragit till aktiviteter i form av rörelse då musik och övningar hittas med hjälp av surfplattor.

Har verksamheten utvecklats i användandet av välfärdsteknik och i så fall hur, på vilket sätt, har verksamheten utvecklats i användandet av välfärdsteknik från 2016 till idag?

- **Enebacken** Ja. Då denna återrapportering gjordes, 2018-01-15, kunde verksamheten tyvärr inte se tydligt effekterna av de olika delarna då de pga långa leveranstider inte varit igång tillräckligt länge. Det som använts längst är Ipads som varit en stor tillgång för att använda bl a Spotify och internet över

huvudtaget. Verksamheten kan t ex anpassa musikstilar, läsa historik, se på bilder på ett helt annat sätt än vad som var möjligt tidigare.

- **Solskiftet** Ja det har den. Verksamheten insåg efter ett tag att nätet inte räckte till för alla som ville ansluta sig till internet. Verksamheten har därför under 2017 utökat WIFI-nätet så att alla som vill kan ansluta sin dator, surfplatta och telefon till internet. I dagsläget används surfplattorna till digitala bilder, böcker och tidningar. De boende har fått möjlighet att ta bilder av sig själva, behandla bilder och få hjälp att skicka iväg bilderna till anhöriga. Verksamheten har provat att bara ha tidningarna digitalt på en surfplatta i stället för att abonnera på papperstidningar. Det fungerade så där då vissa boenden gärna ville hålla i en tidning och även kunna klippa ut vissa intressanta artiklar. Andra har velat läsa korsord i en papperstidning, det ger en annan känsla.
- **Muskötvägen och korttidsboendet** Ja. Genom att använda Ipads når vi många fler boende. Surfplattorna har öppnat upp för ett enklare mer praktiskt och kvalitativt sätt att arbeta med aktiviteter på såväl individ som gruppnivå.
- **Vårdbo** Ja. Verksamheten har ett bredare utbud i att välja aktiviteter för de boende både individuellt och i grupp. Boendet ”hänger med” i den snabbt växande välfärdstekniken.. För de boende har det öppnat upp nya möjligheter till att själv kunna påverka sin vardag. De har givits möjlighet att själv välja tidning digitalt som de inte annars hade köpt.
- **Smedbygården** Ja, på det sätt att personalen lär sig mer och att det inte blir lika främmande att använda digitala hjälpmedel. Det är även ett steg i riktning mot andra typer av digitala hjälpmedel som kommer alltmer på marknaden som t ex GPS, digitala lås etc. Erfarenheten och kunskap om digitala verktyg är mycket skiftande inom verksamheten, medlen har bidragit till att minska den klyftan bland personalen.

Sammanfattning

Samtliga verksamheter har använt sig av de fördelade medlen för aktiviteter och social stimulans med fokusområdet digitalisering. Medlen har använts till inköp av flera olika digitala verktyg i verksamheterna. De digitala verktygen har inneburit ett visst uppstarts- och igångsättnings arbete med att bli introducerade och implementera ”verktygen” för de boende likväl som för personal. Det framkommer att med hjälp av de digitala verktygen har de boende givits en annan valfrihet. Boende har fått möjlighet till att uppleva nya former av aktiviteter och en ökad flexibilitet i när, vad och på vilket sätt som den boende önskar utöva aktiviteten. Samtliga verksamheter uttrycker att de också har utvecklats i användandet av välfärdstekniken.